

**СИЛЛАБУС**  
**2023-2024 оқу жылының күзгі семестрі**  
**«БВ04205 Құқықтану» білім беру бағдарламасы**  
**3 курс, қазақ бөлімі**

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (СОӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
2484 Бюджеттік құқық	98	15	30	-	5	7
<b>ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ</b>						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Оффлайн	БП, таңдау компоненті	Классикалық шолу, аналитикалық дәріс	логикалық тапсырмалар, пікірталас, сөзжұмбақтар құрастыру, тест-сұрақтар	Univer АЖ тест		
Дәріскер (лер)	Адилгазы Серикхан					
e-mail:	serikhan@mail.ru					
Телефоны:	87075797555					
Ассистент (тер)	Қонысбай Б.М.					
e-mail:	Konysbay17@gmail.com					
Телефоны:	87776409949					
<b>ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ</b>						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*				ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)	
<p>Пәннің мақсаты бюджеттік құқық теориясының негіздерін, бюджет заңнамасының негіздерін және мемлекеттің бюджеттік жүйесінің негіздерін оқыту болып табылады. Пәнді оқу нәтижесінде студенттер қабілетті болады: - бюджет заңнамасын түсіну және түсіндіруге; - бюджет саласындағы құқықтық жағдайларды шешуге; - бюджет процесінің іс жүргізу аспектілеріне білікті бағдарлануға; - бюджеттік бақылау мен мемлекеттік бюджеттік аудитті жүзеге асырудың техникасы мен ұйымдастырылуын түсінуге; - бюджет заңнамасын бұзу құрамдарын құқықтық талдау білімін көрсетуге. Пән бакалаврларда бюджеттік құқық саласында базалық</p>	<p>Білім беру бағдарламасы бойынша Заңдылықты қамтамасыз ету үшін бюджет саласындағы қызмет және мемлекеттік реттеудің жаңа әдістемелерін қолдану туралы құрылымдық элементтерін түсіндіру.</p>				<p>1.1 Бюджет құқығының барлық институттарын құқықтық бекітудің ерекшелігін дәлелдеу.</p>	
	<p>2. Қазақстан экономикасының түрлі секторлары жұмысының тиімділігін жетілдіру жөніндегі шаралар кешенін ұсыну үшін олардың тиімділігін сыни бағалау негізінде бюджет құқығы нормаларын қолдану тәртібін талдау саралау.</p>				<p>1.2 Экономиканың мемлекеттік және мемлекеттік емес секторында осы нормаларды қолдану ерекшелігі арқылы қазақстандық және халықаралық құқық жүйесіндегі Бюджет құқығының орны мен релін анықтау.</p>	
	<p>2.1 Қазақстан экономикасының түрлі секторлары жұмысының тиімділігін жетілдіру жөніндегі шаралар кешенін ұсыну үшін олардың тиімділігін сыни бағалау негізінде бюджет құқығы нормаларын қолдану тәртібін талдау саралау.</p>				<p>2.1 Бюджеттің халықаралық және отандық құқығының нормаларын қолдану шарттарын талдау әдістемесін қолдану.</p>	
	<p>2.2 Қазақстан экономикасының түрлі секторлары жұмысының тиімділігін жетілдіру жөніндегі шаралар кешенін ұсыну үшін олардың тиімділігін сыни бағалау негізінде бюджет құқығы нормаларын қолдану тәртібін талдау саралау.</p>				<p>2.2 Бюджет құқығының қандай да бір нормаларын қолдану шарттарын түсіндіру.</p>	
<p>2.3 Қазақстан экономикасының түрлі секторлары жұмысының тиімділігін жетілдіру жөніндегі шаралар кешенін ұсыну үшін олардың тиімділігін сыни бағалау негізінде бюджет құқығы нормаларын қолдану тәртібін талдау саралау.</p>				<p>2.3 Әр түрлі практикалық жағдайларда бюджет құқығы нормаларының</p>		

<p>білімді, елдің бюджеттік жүйесі мен мемлекеттік бюджеттік саясатты дамытудың негізгі бағыттарын түсінуді қалыптастырады. Пәнді оқу кезінде келесі сұрақтар ашылады: бюджеттік құқықтық қатынастардың түсінігі мен ерекшелігі; мемлекеттің бюджеттік жүйесінің құрылымы; бюджеттік процесс сатыларының құрылымы мен ерекшелігі; бюджеттік есептілікті құқықтық реттеу; бюджет заңнамасын бұзғаны үшін заңдық жауапкершіліктің теориялық негіздері..</p>		заңнамалық бекітудің ерекшеліктерін талдауды меңгерген.	
	3. Бюджет саласындағы мемлекеттік реттеу қызметінің ерекшелігін талдау және анықтау, сондай-ақ елдің бюджет институтын дамыту тиімділігін қамтамасыз ету.	3.1 Бюджеттік бақылау қатынастарын мемлекеттік реттеу әдістемелерін жіктей біледі.	3.2 Бюджеттік бақылау қатынастарын мемлекеттік реттеудің экономикалық әдістерін салыстыра алады.
		3.3 Бюджеттік бақылауда мемлекеттік реттеу мен басқарудың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын және осы әдістерді қолдану негіздерін анықтады	
	4. Қаржылық бақылау саласындағы заңнаманы қолданудың тиімділігін қамтамасыз ету бойынша ұсынымдар жасау.	4.1 Бюджеттік бақылау саласындағы заңнаманы қамтамасыз ету жөніндегі шараларды әзірлеуді біледі.	4.2 Заңдылықты бұзудың себептерін және олардың алдын алу жолдарын, жоюды түсіндіре алады.
		4.3 Бюджеттік саласындағы қатынастарына байланысты кәсіпкерліктің түрлі салаларында заңнаманың сақталуын қамтамасыз етуді жетілдіру бойынша жоспарлар жасауды біледі.	
	5. ҚР заңнамасын талдау және оны қолдану практикасын жетілдіру жөнінде нақты ұсыныстар әзірлеу негізінде салық саласындағы қатынастардың әртүрлі салаларындағы құқықтық реттеу практикасына баға беру.	5.1 Бюджеттік қатынастарды реттеудің экономикалық тетіктерін қолдану қажеттілігін негіздеуді меңгерген.	
		5.2 Бюджеттік қатынастарын реттеу саласындағы шет елдердің тәжірибесін қолдана біледі.	
		5.3 Бюджеттік бақылау әкімшілігін жетілдіруде шет елдердің оң тәжірибесін қолдану мүмкіндігіне баға бере алады.	
<b>Пререквизиттер</b>	GP2207 Азаматтық құқық, EP2209 Экологиялық құқық, FP2212 Қаржы құқығы, TP2211 Еңбек құқығы.		
<b>Постреквизиттер</b>	PN3223 Жер қойнауын пайдалану құқығы, PP4312 Кәсіпкерлік құқық.		
<b>Оқу ресурстары</b>	<p><b>Әдебиет:</b></p> <p><b>1. Негізгі</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Қазақстан Республикасының валюталық құқығы [Мәтін] : оқу құралы / К. Н. Айдарханова, Қ. М. Қожабек, А. С. Молдағалиева; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2015. – 139</li> <li>2. Бюджетное право : практикум с хрестоматийным материалом: учеб. пособие, Комягин, Д. Л., 2018</li> <li>3. Бюджетное право, Комягин, Д. Л., 2017</li> </ol> <p><b>2. Қосымша:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>4. Схемы по бюджетному праву : учеб. пособие, Комягин, Д. Л., 2018</li> <li>5. Под ред. Цинделиани И.А. - Бюджетное право. Учебник - Проспект - 2018</li> </ol> <p><b>Интернет-ресурстар</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. <a href="http://elibrary.kaznu.kz/ru">http://elibrary.kaznu.kz/ru</a></li> </ol>		



2. <https://adilet.zan.kz/kaz/>  
 3. <https://blog.agrokebety.com/ponyatiye-agrarnogo-prava>

**Пәннің академиялық саясаты**

Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады.

Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.

**Ғылым мен білімнің интеграциясы.** Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің терендетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОСӨЖ, СӨЖ тапсырмаларына біріктіреді.

**Сабаққа қатысуы.** Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

**Академиялық адалдық.** Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

**Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері.** Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон 8707579755 /e-mail serikhan@mail.ru кеңестік көмек ала алады.

**МООС интеграциясы (massive openlline course).** МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

**Назар салыңыз!** Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

**БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ**

Оқу жетістіктерін есептеудің балдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	<p><b>Критериалды бағалау</b> – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.</p> <p><b>Формативті бағалау</b> – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарысөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.</p> <p><b>Жиынтық бағалау</b> – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді</p>
A	4,0	95-100	Өте жақсы	
A-	3,67	90-94		
B+	3,33	85-89	Жақсы	



				зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.
B	3,0	80-84		<b>Формативті және жиынтық бағалау</b>
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы
C-	1,67	60-64		Жобалық және шығармашылық қызметі
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлықсыз	Қорытынды бақылау (емтихан)
D	1,0	50-54		ЖИЫНТЫҒЫ

**Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.**

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
<b>МОДУЛЬ 1</b>			
1	Д 1. Бюджет және мемлекеттің бюджеттік қызметі түсіндіру.	1	
	СС 1. Бюджет пен мемлекеттік бюджетке жалпы сипаттамасын маңыздылығы талқылау.	2	7
2	Д 2. Қазақстан Республикасының бюджет жүйесін түсіндіру.	1	
	СС 2. Бюджеттік құқықтың әдістері және жүйесі, сонымен бірге, бюджеттік құқықтың жалпы және ерекше бөлімдерінің өзара байланысын талқылау.	2	7
	СОӨЖ 1. СӨЖ 1 орындау бойынша кеңестер		
3	Д 3. Бюджеттік құқық – құқық саласы ретінде түсіндіру.	1	
	СС 3 Бюджеттік құқық түсінігі мен маңы ерекшеліктерін талқылау.	2	7
	СӨЖ 1. Қазақстан Республикасының бюджетті және оның қалыптасуы. Бақылау жұмысы.		25
4	Д 4. Бюджеттік құқықтық нормалар және бюджеттік құқықтық қатынас субъектілері; Бюджеттік құқықтық қатынастардағы заңи фактілерін ашып көрсету.	1	
	СС 4. Бюджеттік құқықтық нормалар және бюджеттік құқықтық қатынас субъектілерін, сондай-ақ бюджеттік құқықтық қатынастардағы заңи фактілерді түсіндіру, зерттеу.	2	7
5	Д 5. Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына жалпы сипаттама жасау.	1	
	СС 5. Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын қалыптастыру, пайдалану және басқаруға талдау жасау	2	7
<b>МОДУЛЬ 2</b>			
6	Д 6. Бюджеттік бағдарламаларды әзірлеу, оның түрлерін жалпы түсіндіру.	1	
	СС 6. Бюджеттік бағдарламаларды әзірлеу, оның түрлерінің айырмашылықтарын ашып көрсету.	2	7
	СОӨЖ 2. СӨЖ 2 орындау бойынша кеңестер		
7	Д 7. Бюджет деңгейлері арасындағы түсімдер мен шығыстарды бекітілу тәртібінің негіздерін түсіндіру.	1	
	СС 7. Бюджет деңгейлері арасындағы түсімдер мен шығыстарды бөлуді ашып көрсету.	2	8
	СӨЖ 2. Мемлекеттің қаржылық құрылым мен халықаралық валюталық жүйенің құқықтық негіздерін талқылау (дебат).		25
Аралық бақылау 1			100
8	Д 8. Қазақстан Республикасының салық жүйесін зерделеу.	1	
	СС 8. Салықтар жүйесі және оның қаржылық- құқықтық аспектілері; Салықтық қызмет мемлекеттің бюджеттік (мемлекеттік бюджет кірісіне түсім түсіру жөніндегі) қызметінің бір түрі ретінде; Салықтық құқықтың пәні. Салықтық қатынастар. Салықтық құқықтың түсінігі. Салықтық-құқықтық реттеу әдістерін талдау.	2	6
	СОӨЖ 3. СӨЖ 3 орындау бойынша кеңестер		
9	Д 9. Бюджеттік бақылауды құқықтық реттеу ерекшеліктерін ашу.	1	
	СС 9. Бюджеттік бақылау түсінігі, принциптері мен міндеттерін қарастыру.	2	6
	СӨЖ 3. «Халықаралық бюджеттік қатынастар, олардың құқықтық реттелуі. Халықаралық бюджеттік кредиттік ұйымдар, олардың құқықтық жағдайы».		10

	(презентация, реферат).		
10	Д 10. Бюджет саласындағы мемлекеттік басқарудың түсінігі және ерекшеліктерін ашу.	1	
	СС 10. Бюджет саласындағы мемлекеттік басқару бюджеттік құқықтық жалпы бөлімінің институты ретінде: түсінігі, маңызы, нормативтік- құқықтық базасы; Мемлекеттік бюджетті басқару: түсінігі, басқаруды ұйымдастыру элементтері, принциптері, негізгі міндеттері; Мемлекеттік бюджет саласындағы басқаруды жүзеге асырудың негізгі әдістері, құқықтық нысандары және өзекті мәселелерін талқылау.	2	6
	СОӘЖ 4. СӨЖ 4 орындау бойынша кеңестер		
<b>МОДУЛЬ 3</b>			
11	Д 11. Бюджетаралық қатынастар: түсінігі, принциптері, реттеу нысандарын талқылау.	1	
	СС 11. Бюджетаралық қатынастар: түсінігі, принциптері мен реттеу нысандарына талдау жасау.	2	6
12	Д 12. Бюджеттік жоспарлаудың құқықтық негіздерін қағидаттарын талқылау	1	
	СС 12. Бюджеттік жоспарлау негіздері, бюджетті әзірлеу мен бекіту, бюджетті жоспарлау принциптері.	2	6
	СӨЖ 4. «Мемлекеттік және мемлекет кепілдік берген қарыз алу және борыш, мемлекет кепілгерлігі»		10
13	Д 13. Бюджет жобасын бекіту және қарау мәселелерін талқылау	1	
	СС 13 Бюджет жобасын бекіту және қарау негіздерін талдау.	2	6
	СОӘЖ 5. СӨЖ 5 орындау бойынша кеңестер		
14	Д 14. Мемлекеттің ақша айналымын ретке келтіру тәсілдері және мемлекетте жүргізілген ақша реформаларын ашу.	1	
	СС 14. Мемлекеттің ақша айналымын ретке келтіру тәсілдері және мемлекетте жүргізілген ақша реформаларын зерттеу, талдау жасау.	2	6
	СӨЖ 5. Салық саласындағы міндетті төлемдер мен алымдар(жоба дайындау).		30
15	Д 15. Мемлекеттік бюджеттің атқарылуын талқылау	1	
	СС 15. Бюджеттің атқарылу процесі, бюджеттің атқарылуы туралы жылдық есеп бойынша талдау жасау.	2	8
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Декан \_\_\_\_\_ Д.Л. Байдельдинов

Кафедра меңгерушісі \_\_\_\_\_ Г.А. Куаналиева

Дәріскер \_\_\_\_\_ С. Адилгазы